

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік 20 кор.
на пів року 10 кор.
на чверть року 5 кор.
на місяць 1/70 кор.

За границею.

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі число по 10 сот.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — В Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділі і руских свят о 5½ год. пополудни.

Реданція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 1. пл. Домбровського (Хорунщини). Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациі неопечатані вільні від порта. — Оголошенє значайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 с. від стрічки.

Крайна пора отямитись!

(Дальше).

В дальших статях переходить «Діло» до оцінки нашої суспільности що до політичного розуму і пише:

„Розум політичний з неба не паде. Він згодом вироблює ся так в одилиць, як і в народів, з теорії і практики, з ідейного матеріалу та досвіду. А в нас Русинів, і наша кількочисна минувшина і культурний занепад нашої суспільности зложили ся як раз на се, щоби сего політичного розуму було як найменше. Галицька Русь була тим крайцем нашої великої вітчизни, де найскорше загинула наша політична самостійність, найбільше занепадала народна свідомість і цютома культура та де найскорше завмерло на довгі часи наше політичне житє. Ми не мали сеї школи політики, яким є живе політичне бутє, і так без вайменших елементів політичного розуму вкочили ми в складне житє новочасної, конституційної держави, де як раз сего розуму треба найбільше“.

Однак у нас не тільки не стає у суспільности політичного розуму, але так мало у нас взагалі людей, котрі би старали ся того розуму собі придбати, хоч з другого боку претензійність в тім напрямі проявляє ся велика. Так як кожний майже Русин вважає себе вродженим філосомом і має претенсію розправляти про язик, правопись і літературу і все те критикувати і реформувати на свій лад, коли н. пр. у вироблених і культурних народів такими питаннями займають ся учені, академії наук, літературні товариства і т. п., так діє ся у нас і на політичному полі. Тут перший ліпший «патриот» з якогось сільського закутка, що нічого більше не читає, окрім хиба «Діла», або «Галичаніна» (а про які небудь студії на полі політики і суспільних наук нема що й казати), думає, що він уже компетентний рішати всякі політичні або суспільні питання, давати послам директиви, якими дорогами мають іти, якої тактики держати ся і т. п. Варто тут нагадати один характеристичний факт з виборчих зборів в Тернополі, коли пок. Ст. Качала кандидував проти Наумовича до державної ради. На тих зборах пок. Качала, котрий ціле своє житє займав ся студіями політичних і суспільних наук і на тім полі написав чимало цінних статей і розвідок, розводив свою програму політичну і заявляв ся за федералістичним устроєм Австрії. Тоді оден з противних священників почав єму голосно перебивати єго промову і кричав: ми не федералісти, ми монархісти, так якби монархія не могла мати федеративного устрою! А треба признати, що хоч з того часу минуло уже 30 літ, то наша суспільність не о богато виробила ся і поступила політично, і нині на вічу верховодять крикуни, що потраплять бундючно виступати, швадронувати і показувати народови грушки на вербі. Можна би тут навести навіть по імені чимало прикладів, як деякі посольські кандидати пописували ся так званою Bauernfängerei,

а се вже найсумніший доказ нашої незрілості політичної і недостачі політичного розуму, що такий екс-жандарм Старух міг бути посольським кандидатом і находив під пору навіть інтелігенції, або що на редакторів у нас виростають такі люди, як н. пр. редактор «Гайдамаків».

Отже справедливо пише дальше «Діло»:

«Нераз доводить ся в нас чувати, що хтось там «бавить ся» у політику. Ся фраза — характеристична! Се свідочтво, що політика в понятю нашого загалу се «забава», річ маловажна, дрібна, не для «поважних» людей, а хиба тільки для «крикунів» та «молодиків». І отсе як раз класичний доказ нашої поверховности в трактованю політики і суспільних справ. А отся поверховність, хоч не все так ярко, проявляє ся на кождім кроці. Трактуючи суспільні справи і політичне житє поверховно, не входячи в єго суть, не застановляючи ся навіть над тим, що кождий прояв суспільного значіння зачіпає в результаті не тільки інтереси загалу, але й інтерес кождої одиниці, що складає ся на сей загал — народ, ми, коли вже навіть і «бавимо ся» в народну роботу то справді «бавимо ся», плаваємо по верху, перетанцюємо співолубиво через суспільне житє. Погляньмо лише в «новинки» наших часописів; там вечерок, там концерт, там аматорске представленє, там прогулька з штучними огнями; редакції закинені слажевими справозданями про се, як «славновісний» бас чи тенор виводив своїм голосом, як сей або той аранжер викручував хороводи все... на славу Руси. І загал наш переконаний, що се є «житє» народне житє, бо се «руский» вечерок чи концерт — значить: «ми рухасмо ся». Та рідко хто призадумує ся над тим, що ся забава в «питоме житє» се гірко-сьмішна, нужденна народня суспільної діяльности і що руский інтелігент в сій народній се slavus saltans.

«Дамо лише один примір: Руска преса закликала недавно горячо і упірно, з апаратом аргументів ad hominem, руску інтелігенцію закладати курси анальфабетів, покрити ними весь край. В результаті знайшло ся може 10 — словами: десять людей, (а може й то ні!) що не пустили мимо уха сего зазиву, застановили ся над ним і приступили до заложеня та веденя таких курсів. Решта «патриотів» й не думає про вих. Але устроїте якє перемиваюче, хвилеве «торжество» — не кажемо сим, щоби і такі «торжества» були непотрібні; противно! — до сего люди найдуть ся і то досить легко; будуть працювати, нераз дуже нервовно і з посвяченєм часу, сил та гроша — а на курси анальфабетів того всего нема: нема години часу, нема трохи заходу, нема цента! А все тому, що така праця, систематична хочби і в дрібницях, та за се серйозна, лишаючи позитивні сліди, не бе в очи, не ділає наче червова крапка на діточій зір. За сеж всякі «патриотичні» фаверверки імпонують маломістечковим їх аранжерам, хоч в сути річі суть они як раз дрібницями в порівнаню з такою «дрібницею» як хочби... курс анальфабетів».

Отся характеристика, яку «Діло» вірно схопило з нашої суспільности, стає сумним доказом, що у нас поплачує не поважна, позитивна робота, котра не так зараз бе в очи, але демагогічне крикунство, пусті але

шумні і галасливі демонстрації, одним словом соломяний огонь припадає до впадоби нашої суспільности і їй здає ся, що се житє.

(Дальше буде).

Соймові справи.

Перший подвиг о. Еффіновича, брідського посла, якого мимо єго противного ставовиска супротив сецесії, принято в члені руского соймового клубу, є вповні достойний кацапо-польского поплечника. Як ми вже оводі донесли з нарада аграрної комісії, о. Еффінович промовляв там за рентовими оселями, заявляючи, що вважає їх корисними так для польского (чи ще би ні!) — Ред.), як і для руского (!) народа, тільки бажав би, щоби в тім напрямі був застережений достаточний вплив Русинам в «галицькій краєвій комісії для рентових осель», яка має вести цілу намірену акцію. Се геростратске виступленє брідського посла, яке іде насуереч найжизненнішим інтересам руского народа і противить ся єго одностайному, так часто маніфестованому поглядові, ось то старає ся ослабити руский соймовий клуб отсим комунікатом:

«Вчєрашні і нинішні польскі часописи рознесли вісти про руский клуб зовсім неправдиві і пересолєні.

Неправдою єсть, щоб взагалі були переговори між клубом а пп. Глиджуком і Охримовичем що до принятя їх до клубу, а просто вже видуманою єсть вість, щоб руский клуб рефлектував вже нині на посаду в виділі краєвим пос. Глиджуку та щоб призначив се місце пос. Могильницкому.

«Вкінці з інформацій і уповажненя пос. Еффіновича заявляємо, що він в аграрній комісії зовсім не апробував проєкту осель рентових, а лише зазначив, що проєкт сей був би корисним для руского селянства, еслиб в виконаню закона мали рівну участь і Русини, т. є. если би за законом не стояла тенденция політична в некористь Русинів. — З клубу руских соймових послів».

Як бачимо, комунікат руского клубу тільки потверджує донесенє польских дневників. Як не можна сказати, що ось що «Кулка рольвіче» булб корисні для руского селянина, колиб тільки мали інтенцію скріпляти єго економічно, а не кого вишого, так і при тім висказі ані о. Еффінович, ані руский клуб не міг добачувати можливости переміни тої антирускої інституції на корисну для руского селянина реформу. На сю тему замістило «Діло» цінні уваги під адресою руского клубу і ми єще повернемо до них при нагоді.

В справі подій в Галичи внесли пос. Олесницький і тов. ось яку інтерпеляцію:

В місяці вересня с. р. розписані були нові вибори до ради громадскої в місті Галичи.

Позаяк заходила всяка правдоподібність, що при тих виборах увійдуть до ради громадскої в значнім числі Русини, — длятого противники їх вибору розпустили перед вибором по місті поголоску, що на жидівский новий рік т. є. 10. вересня 1904 мають Русини різати і грабити Поляків і Жидів в Галичи — і подали тую поголоску до відомости ц. к. староства в Станиславові. В наслідок сего прибув ц. к. староста

станиславівський до Галича і як небудь сконстатував на місці понад всякий сумнів, що тая потворна і чудацка поголоска не має ні крихти правди або правдоподібности за собою і єсть лише злобною і злочинною видумкою, маючою на цілі викликати репресалії против рускої людности, то помимо того зараз прислав до Галича комісаря староства, котрий змобілізував жандармерию, замкнув льокаль товариства читальні «Просвіти», а вслід за тим розпочали жандарми патрулювати по місті і глядіти за мнимими винновниками наміреної різні, — хоч не було найменших даних на тоє, щоб хто будь про що подібного міг навіть подумати. — Натомість мимодонесеня зробленого до ц. к. прокуратурної державної в Станиславові через кружок найповажніших міщан Галича о викритті і покаранні винновників фальшивої поголоски не зроблено доси в тім напрямі нічого.

Супротив того запитують підписані:

1) Чи знані єсть ц. к. правительству факти повисші?

2) чим оправдає ц. к. правительство повисшу безпідставну і непотрібну зовсім акцію органів ц. к. староства в Станиславові і ц. к. жандармерії, безпідставне замкненя льокалю читальні «Просвіти» в Галичі і взагалі надаване позорів правдивости поголосці, о котрої неправдивости ц. к. староста в Станиславові на місці пересвідчив ся?

3) чим оправдає ц. к. правительство брак всякої акції задля викриття і покарання винновників ложної і злочинної поголоски?

4) які міри підприємме ц. к. правительство щоби подібним провокуючим і для безпеченьства правного грізним поголоскам і неоправданим з тихже причин репресаліям запобігти?

Япаньско-росийска війна.

Українець про Япанців.

«Літ.-наук. Вістник» приносить в своїм останнім числі лист земляка-Українця, перебуваючого довгий час в Манджурії з характеристикою тамошних Япанців. Як звісно, Япанці зі своєї тісної вітчизни емігрують численно до Кореї, та східного Сибіру, они поселяють ся в Китаю, на Формозі та поблизьких островах, а тим більше до Манджурії наплило їх багато в останнім часі перед війною, де занимали ся не лиш торговлею, але і шпійонством на річ своєї держави. Тож наш земляк мав доволі нагоди приглянути ся їх породі, занятям і звичаям, тому его характеристика, хотяй може і не зовсім повна, всеж таки вельми цікава. В хвилі браку цікавіших вістий з поля битви, подаємо єї в повнім змісті:

Тому, що наша родина тепер веде війну в далекім краю (на схід сонця) з Азіятами-Япанцями, то мені здаєть ся, що не вадити-ме нікому, як я напишу невеличку до своїх земляків Українців і познакомлю їх з тими людьми, про яких вони мало й чули, а не то щоб і знали їх.

Япаньске царство находить ся дуже далеко від нас (від України особливо), більше десяти тисяч верст буде від Київя до його. Пряма дорога до Япанії від нас на пів ободу земного (так мені здавало ся, як я їхав з Полтави через Сибір на Китайский Клич або в Уссурийский Край). З нашої землі до Япанії найблизша дорога з острова Сахалина, куди звляють великих проступників; від того острова до острова «Іезо», буде, як мені здає ся, не більше, як верстов сорок пять; з Владивостока вже як їхати туди таки, то буде верстов сім сот з гаком.

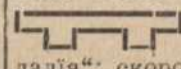
Находить ся Япанія не на материкови, а на островах. У всьому японьскому царстві таких островів буде більше тисячі, та з їх тільки штук шість і є величеньких, а то все дрібязок; є для приміру, такі, що менше гарного хутора; і всі вони, як подивить ся зразу, розкидані по океані без усякого ладу, а як придивить ся пильніше, то здаєть ся, що з води виринула здоровенька гадюга, і хвіст її простяг ся на схід сонця (як що в плянах написано по правді). Сама найширша частина одного з япаньских островів — верстов чотиреста, а як же начать мірять довжину вигона, на яким помістились усі острови Япанії, не викидаючи й води, то буде більше шести тисяч верстов по прямій дорозі (знов таки-ж я вірю плянам).

Як живуть Япанці у себе дома, — чи багато, чи бідно — я не знаю, а що і в їх є пани й мужики, що в їх більше мошеників, чим чесних людей і що, в загалі, весь їх народ безпardonний, то се правда.

Япаньский народ росту не високого, багачко дрібнішших од наших людей. Лице в його ні чорне, ні біле, ні червоне, а так неначе вимазане поганою крейдою з крохмалем, та ще в додатку по мазці неначе вдарено праником; борода в мужчии я не бачив, мабуть вони або голять, або вося в їх і зовсім не росте, а вуси хоть і єсть, то тоже невеличкі і ростуть у низ, і чорні-чорні як сажя. На голові волося тож чорне, і шерстке як щетина. Чоловіки, старі і молоді стрижуть ся на манір нашої «польки», а жінки зачісують свої коси так якось химерно, що на голові неначе ворона крила розпустила, хоча вони, положим, зачісують ся і на всякі маніри. Уши у всього япаньского народа малесенькі і так і попривлюскали до голови; очи як у мужчии так і жінок приятні і так і пронизують, як удивив ся, тільки не красиві в їх віі; а через віщо некрасиві? через те, що в їх, здаєть ся, око не вставлено прямо, а немов розрізано

тай підохнуло одним боком, тым, що до носа, от через те й очи виходять косими.

Деякі чоловіки носять одєжу таку як і Німці, або у нас городняні (піджак, фабричний бриль, чоботи і штіблети); тільки, правда, одєжу сю носять ось які люди: міністри, генерали, купці багаті, і котрі побували за границею: в Росії, Америці, Англії, Франції і так далі, і котрі називають ся по европейскому «образовані»; більше-ж Япанці носять свою япаньску одєжу.

Верхня і спідня одєжа пошита на манір балахона, і як у мужчии, так і в жінок коло рукавів попривязано щось таке як торбинки, і в їх уся одєжа шить ся без комірв. На ногах замість чобіт носять дерев'яні підшви, а щоб вони не спадали з ніг, то на їх (на тих підшвах) з переду попривязувані маленькі мотузочки; ті мотузочки-петельки закладають ся між пальці і таким способом вони й держать той чобіт на нові. Чобіт той зроблений таким способом: і називаєть ся по рускому «сандалія»; скоро в йому йти не можна, бо зараз спотикнеш ся і впадеш...

(Конець буде).

— **ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ.** При зміні чвертьроку просимо наших Вп. Передплатників о скорє відновленє передплати, зглядно о вирівнанє залеглостий та о приєднуванє нам нових передплатників.

НОВИНКИ.

— **Календар.** В неділю: руско-кат. Йоана Бог.; рим.-кат. Вікентія К. — В понеділок: руско-кат. Калистрата муч.; рим.-кат. Франца Борджа; — У вівторок: руско-кат. Харитона, Вячеслава; рим.-кат. Плякиди.

— **Преосв. Епископ Чехович** виїхав до Перемішля, а Преосв. Епископ Хомишин вернув до Станиславова.

— **Засіданє виділу Товариства св. Ольги** відбуде ся в середу дня 12. жовтня с. р. о 2½ год. пополудни в кімнаті «Клубу Русинок» в камениці «Просвіти» і пов. Ринок 10. у Львові.

— **З Львівського Бояна** доносять вам: В неділю дня 9. с. м. відбудуть ся в кімнатах «Бояна» (ул. Вірменська 2, і пов.) інаугураційні вечериці, на котрі запрошуємо сим членів українських товариств з родинами. (Крім сего оголошеня окремих запросин не висилаєсь). В програму вечерниць входять: 1) Воробкевич-Колесса: «Ой чого ти почорніло», відспіває мішаний хор «Бояна». 2) Гріг: «Романцу» на два фортепяни відіграють панни Д. Шухевичівна і О. Ясеничка. 3) а) О. Нижанковський: «Не видавай мене мамо» і б) Лисенко: «Коби мені мамо намісто», відспіває п-на Н. Крушельницька. 4) Лисенко: «Ой щож бо то за ворон», мужеский хор. 5) Рубінштайн: «Romanze», скрипка сольо в супроводі фортепяна, відіграє п. О. Бережниць-

Із поезий Франца Михайлова.

До...

Країв містичних заблукані діти
йшли ми обов у віддаль далеку,
разом ішлисьмо в непогоду, спеку,
для нас, здавалось, одна звїзда сьвітить.

Сум йшов за нами, а туга нас вела
у край наш рідний, у віддаль далеку,
разом ішлисьмо в непогоду, спеку
й дорога наша не була весела...

Бо на дорозі, що крок, що два кроки
нас заклинали невмолімі вроки
і не давала йти ворожа сила...

Бо на дорозі наші бідні ноги
ворожа сила на терне водила
і ми... вернули ся зсеред дороги...

Молодість.

Давнійше рвала ся мов сокіл сивий,
що в своїм леті досягає неба —
рвалась над гори і зелені ниви
на сьвітлі щастя шукати і неба...

Плила давнійше мов бурлива філя
гірських потоків, що не любить тами
і не гляділа, де глубінь, де скиля,
а плила скоро, далеко — сьвітами...

А ниві?... Ниві всі повяли цьвіти
і десь поділа ся воля і сила,
щоби до щастя і неба летіти.

Брутальна дійсність зломиля їй крила,
зломиля волю й лишила в безодні,
де живуть люди нужденні, голодні...

Сонце.

1.

В сіру мраку ти сповите,
сонце золоте,
а я мушу слюзи лити,
мушу плакати, тужити...
Сонце золоте!...

А як мраку ти спроможеш,
сонце золоте,
усміхне ся лице може,
та — не висхнуть мої слюзи,
сонце золоте!...

2.

Ти за хмару вкритє темно,
сонце золоте,
а на сьвітлі сумно, темно
і цьвіт не цвите...

Ти за хмару темно вкритє,
за гори, ліси,
а сьвіт в мраці спить сповитий
довгі вже часи...

Фрагменти.

Зівялий лист покрив мій шлях,
Осіний дощ паде;
Скажи надїе, де мій шлях,
Де маю йти, ах, де?

Встає сумрак вечірний з піль,
В гору летить мов птах;
Надїя каже: «Най твій біль
Тобі покаже шлях».

2.

Коли рукою я дїткнув ся цьвітв,
Они хилились і вяли,
Коли вєсмїхав ся я до блакитв,
Їх чорві хмари вкривали...

Коли кивав я рідні пороги,
Струна по струні ся рвала
У моїм серцю, до край дороги
Мене зневіра чекала.

Не знаю щастя...

Я єще щастя не знаю до ниві,
Не знаю сонця, дружби, ві любови —
Змалку вялили мя біди окови
В рідній країні...

Я єще щастя не знаю до ниві —
Недоля сіла під моїм порогом,
Давно ще й другом була ми і Богом
В рідній країні...

кий. 6) Вербицький: «Гей по горі», відспіває мішаний хор. По вичерпаню програми наступлять танці і забави товариські. Добірний буфет у власнім заряді. Вступ на салю від особи 60 с. Початок вечерниць о год. 7½ вечером. За Виділ «Бояна»: Р. Зарицький, голова. Н. Волошин, діригент.

— **3 Сокала** доносять нам: Дня 1 лат. падолиста с. р. (вівторок) відбудуться о 1. год. з полудня в льокалю руско-народного міщанського Касина в Сокалі загальні збори членів товариства «Шкільна Поміч в Сокалі» зі звичайним порядком дневним. О як найчисленнішу участь і приступлене в члени сего товариства просить умильно — *Виділ.*

— **3 Чорткова** доносять: Дня 11. жовтня у вівторок відбуде ся в кімнатах «Рускої Бесіди» в Чорткові вечерок з танцями. Вступ І. К. Стрій візитовий. Початок о 8. год. вечером. — *Виділ.*

— **Спілки ощадности і позичок**, стоваришеня зареєстровані з необмеженою порукою, засновано в Передриміхах великих, жовківського повіта, і в Камінній, надвірнянського повіта. Настоятелем Спілки в Передриміхах вел. є о. Лев Набак, а в Камінній о. Александер Левіцький.

— **3 сокіського жита.** З Бучаччини пишуть нам, що І. загальні збори «Сокола» в Озернах відбули ся в послідну неділю при численній участі селян. Вписало ся 48 членів. Головою вибрано Андрія Шкатуляка, а начальником Василя Солодкого. По зборах відбули ся вправи з сиваквою. В ту саму неділю відбули ся збори «Сокола» в Одреховій, сянцікого повіта, на західних окраїнах Русі. Головою вибрано Михайла Зятюка, а начальником Николу Зивьчака. Членів вписало ся 40. — Перші заг. збори пожежної філії львівського Тов-а «Сокол» в Водниках відбули ся в неділю дня 2. жовтня в домі пароха. Делегат львівського «Сокола» перевів пожежні вправи, до котрих охочо брало ся парубоцтво. Потім переведено збори і вибрано старшину, до котрої війшли: Іван Думин як голова, Теодор Думин начальник стягу і Теренко Мороз містоначальник. На збори прибули Соколи з Гаїв, котрих начальник заохотив в своїй бесіді до праці для Товариства. По відспіваню многолітствія в честь цісаря замкнуто збори. Молодіж в Водниках охочо бере ся до роботи, але на жаль стрічає ся з опором старих.

— **3 львівського університету.** Інавгурація шкільного року на львівськ. університеті відложена на пізнійше з причини недуги ректора д-ра Каліни, якого заступає мінвурічний ректор кс. Фіялек. Виклади починають ся в понеділок.

— **Дешевий переїзд.** Англійська фірма перевозова Кунарда обнизила для конкуренції оплату для емігрантів, але ту знижку відбивають фізично на кораблях тої фірми. З Будапешту доносять відецьким газетам ось що: Подорож на кораблях Кунарда з Реки до Нового Йорку триває 10 до 16 днів довше як іншими кораблями, а до того подорожні мусять ждати в Реці нераз поверх два тижні. Посліднім разом приміщено подорожних в гнилих кабінах корабля, який ждав часу відїзду в порті Реки. Там жили люди як безроги і тиснули ся як осередці. Коли

корабель мав відїздити, казали їм перенести ся до інших кабін, а опорних били матроси, де попало, до крови. Одному мужчині вибили зуби, а коли він звернувся з жалобою до корабельного капітана, той вислухав его спокійно, обернувся задом і сказав «добре». Тоді той мужчина удав ся з жалобою до поліції, але там єму сказали, що корабель є англійською територією. Если корабельники поведуть ся так брутально з подорожними в угорекім порті, то можна представити собі, що діє ся на кораблі в часі плавби до Америки.

— **Спійманий підпалач.** В Липівці, перемишлянського повіта, лучали ся сего року часті пожеари. Між селянами говорено, що огонь мусять хтось підкладати, бо по кождім пожеарі не можна було дійти, з чого взяв ся огонь. На основі тих чуток, забрав ся до енергічного слідства п. Корнїло Попович, жандарм з Перемишлян і викрав, що підпалачем є 23-літній парубок, Іван Волошин і арештував его.

— **Дефравдація.** В державній друкарні в Будапешті викрито великі злодійства. Доривочний шконтр викрав, що пакки зі стемплями, поштовими значками і векслевими бланкетами були підібрані і в кождій пачці не ставало по кілька штук вартісних паперів.

— **Звичайні слухачки чи надзвичайні?** Nowa Reforma доносить: «Австрійський міністер просвіти зарядив, аби яко звичайні слухачки записувано на філософських виділах лише ті вихованці женьских гімназій, які здали іспит зрілости з відзначенем. Абітуріентки, котрі одержали звичайне свідочтво зрілости, будуть записувані яко надзвичайні слухачки, а звичайними можуть стати аж по успішнім зложеню кольоквій підчас Різдва Христового». — Здаєсь, що автор сеї вістки не зрозумів як належить дотичного розпорядку, если якійсь такий війшов, бо як хто зробив іспит зрілости перед державною комісією, то чи іспит з відзначенем чи без відзначеня, то має таку саму вартість. А вже прями неімовірно видає ся, аби університетські кольоквії серед курсу могли давати патент на «відзначаючу» зрілість дотичної особи. Впрочем у нас ще не так багато слухачок на університеті, аби зражувати їх до вишшого образования.

— **Тілесні кари.** З Копенгаги доносять: Міністер судівництва предложив вчера в данськім парламенті проєкт закона, яким би заведено кару бучків. Она мала би бути приміняванною лише до мужчин від 18. року жита і то лише за судженних за злочин проти обичайности.

— **Енергічний жандарм.** З Моджева коло Мисловиць зза кордону утік на австрійську область російський обездчик. Капітан того постеруанку, догадуючи ся, що салдат перебуває в селі Дуброві, вибрав ся там і при помочи війта спіймав дезертира, звязав его і віз через границу. Як раз тоді переходив туди жандарм, а коли побачив російського капітана, казав фірі станути і арештував капітана разом з дезертиром та відвіз обох до Хшанова.

— **Двір російського престолонаслідника.** Царевич Алексій, який має тепер два місяці, одержав від царя пенсію, т. зв. малу лісту, в квоті 250.000 рублів річно, які буде побирати до 18. року жита. Двір царевича складає ся тепер з пістунки, охмайстра-учителя, двох лікарів, 3 кухарів і 27 слуг. Вартаб знати, що та ціла армія робить.

— **3 залізниць.** Після оголошеня заміщеного у Wiener Zeitung і в «Газеті Львівській» розписує д. к. Дирекция залізниць держ. у Львові оферту на будову варстату до монтованя локомотив на залізничім двірці у Львові. Будова ся обіймає отсі роботи, а то: земні, мурарські, каменярські, столярські, слюсарські, бляхарські, лякерничі, малярські і залізні. Кошти всіх робіт взагалі обчислено на квоту К 140.520. Ближші услія будови можна переглянути в д. к. Дирекції залізниць держ. у Львові (відділ консервації і будови III. поверх).

Дня 24. вересня с. р. отворено в окрузі д. к. Дирекції залізниць держ. в Празі залізницю Раковіц-Ляви зі стациями Раковіц, Крошав-Герендорф, Несухин-Горосерль, Мутоніц, Свостіп, Домавшиць, Сольоніск-Рочов, Гривіц, Ляви-передміє і перестанкама Опочна, Семіх і Кавнова. Стация уряджено для загального руху особового і обмеженого руху пакункового. Експедиция пакунків з перестанків відбуває ся в дорозі доплати.

Просить ся о і сотик на будову Дому «СОКОЛА» у Львові.

Посмертні оповістки.

Теодор Утриско, студент прав, упокоїв ся дня 6. с. м. в Комарні в 20. році жита. Покійний брав живу участь в житю академічної молодіжи, як не менше в народній роботі в Комарнянщині,

засновуючи читальні та устроюючи аматорські представлєня. В. с. п.!

Наука, штука, література.

— **Др. В. Щурат: Сьвяте письмо в Шевченковій поезії.** Видав Михайло Петрицький. З друкарні Народової (Манецких — Львів). Другови Ів. Матковському на спомин наших розмов про Ковбзаря. Стор. 67, 8°. — Не нові є напасти наших домородних москвофілів на нашого Генія, яких цілю було представити его як речника атеїзму та анархізму і тим способом его почитателів осудити перед своїми і чужими. Ті брехливі псевдоаргументи підхопили Поляки та в нашій борбі за станицлавівську гімназію підносили як аргумент, що культ Шевченка веде до здичія обичаїв, до атеїзму і гайдамацтва. Памятні нам ще слова сумної слави атца Семйонова у Відні, з проповідницї в церкві, що образ Шевченка не повинен находити ся в жадній християнській хаті та демонстрація питомців-кацапів в духовній семінарї у Львові, які немов то з мотивів побожности бюст Шевченка усунули були з салі та навіть ушкодили его. Отже отся книжка, яка тепер справді повинна найти ся в кождій рускій семі, є громогласною відповідію на всі ті клевети против високого духа поезії і морали нашого народного Генія. Наче гарантом розбиває автор непохитними аргументами тверді скали давних упереджень і недорозумін та виказує, як поет наче виноградна літоросль в цілій своїй поезії пне ся довкола трівкого іня християнської науки. В першій часті автор поміщує загальні уваги, в другій відношенє Шевченка до Сьвятого письма на основі біографічних дат, в третій загальне зрєєстрованє тих поєм Шевченка, що остають під впливом Сьв. письма, в четвертій часті розбір псалмів, в п'ятій слїди пророків в Шевченковій поезії, а в шестій філософія Шевченка в звязи з Сьвятим письмом (Еклезіястою). Книжка має велику вартість не тільки для любителів літератури, але і для кождого, кому прийде ся вести полєміку з московськими чи польськими напастями на батька нашої поезії. Видавництво відзначає ся роскішною зверхною формою так в папері, друку, як і в сальоновій оправі в англійськім подолї. Книжку можна набути в книгарни Наук. Товариства ім. Шевченка по ціні 2 К від примірника. При закупні більше як 10 примірників у видавця п. Михайла Петрицького (Львів, ул. Куркова 5), одержує ся 25% опушту.

— **Літературно-науковий Вістник**, X книжка за жовтень 1904 містить: П. А. Куліш: Слово до земляків. До Німців. — Василь Пачовський: Над морем. — В. Кравченко: Чад. — М. Дерлиця: Порагували. — Модест Левіцький: Куди соколи літають, туди ворон не пускають. — Лев Лотоцький: Прокіп Чипчик. — Л. Гіри: І. На стаяні. П. Гару. — Катюль Мандес: Жмуток незабудьок. — Октав Мірбо: На стрічу щастя. — П. Грабовський: Із англійських поетів. — І. Франко: Соціална акція, соціалне питанє і соціалїзм. — Володимир Гнатюк: Єретик між москвофілами. — Сия України: Азіатські люди. — І. Франко: Новини нашої літератури. — П. Віллярї: Ирредентизм. — Хронїка і бібліографія.

Телеграми

з дня 8. жовтня.

Відень. Цісар повернув вчера пополудни з Радмер, почім поїхав до Вальзе на хрестини новонародженого архикнязя, а в неділю пополудни поверне до Відня.

Відень. Цісар прийняв кількакратно поновливану просьбу команданта маринарки адмірала бар. Шпавна о спєнсованє і висловив єму в відручнім письмі подяку і признанє за довголітню, визначну діяльність. Командантом маринарки став іменованний віцеадмірал гр. Монтекукулі, який одержав також достоїнство тайного радника.

Царгород. Султан надав велику ленту ордеру Меджидже секретарови стану кардиналови Мері дель Валь і кардиналови Готтіому.

Любляна. На вчерашнім засіданю країнського сойму пос. Грібар і тов. внесли візванє до правительства, аби прискорило заснованє словінського університету в Люблянї, і поставили висєєєє на висланє в тій цілі депутації до цісаря та на вибір в тій справі комітету з трєх членів. В дискусії над тим прийшло до личної зневаги пос. Тавчара послом Сустерсіцом, наслідком чого настало замішанє в соймі, а маршалок сейчас замкнув засіданє.

Тайна

Щось я знаю, знаю я,
В'но до мене з піль прийшло
І для мене принесло
Спокій й тихе забуття...

Щось я знаю, знаю я,
Що? — Не виявлю вам, ні!
В'но спокій дало мені,
Дало тихе забуття...

Щось я знаю, знаю я,
В'но веде до щастя брам —
Та не скажу того вам,
Бо се тайна є моя...

Сонет.

Очарувала ти мене, дівчино,
очий погідних, синих глибиною,
що я мов риба без водиці гинув,
коли часок не бачив ся з тобою...

Очарувала ти мене, дівчино,
маревом щастя, кохання любовою,
що я мов цвітка пишна в'яв і гинув
з туги й важкого жалю за тобою...

Очарувала ти мене, дівчино,
й палке кохання розбудила в груди
й тривке бажання щастя і спокою...

Але опісля прийшли інші люди,
тебе забрали мені, а лишили
тугу, розпуку і жаль за тобою...

З краєвого сойму.

На початку нинішнього засідання промовляли за внесеними петиціями між іншими пос. Могильницький і Охримович. Почім промовляв пос. Стапінський, попираючи своє внесене в справі безпосереднього, загального, рівного голосованя при виборах до сойму. Бесідник покликуює ся на внесені в тій справі петиції польських селян і замічує, що небавом буде се жадане безпредметовим, бо велика посібність розтопить ся через парцеляцію, і куряльних виборів не стане. По довшій его промові забрало голос кількох бесідників, почім 49 голосами проти 38 ухвалено відіслати внесене пос. Стапінського до адміністративної комісії. За відославем сего внесена до окремої комісії голосували: соймова ліваця, Русини, людовці і стояловці.

По год. 1. засідане відбувало ся дальше.

Надіслане.

Др. Мирон Вахнянин

лікар клініки львівського універс., б. лікар клініки проф. Лайдена в Берліні
ординує у внутрішніх недугах від 3—5 попол.
ул. Академічна ч. 26. (мезанін).

ОКУЛІСТ

Др. ЯРОСЛАВ ГРУШКЕВИЧ

ординує
при ул. Личаківській ч. 19 А від 11—12 і від 4—5.

„Тревоги автора і видавника“

(гумористична подія з природи)

О. Я. Кониського

можна набувати в Адміністрації „Руслана“ та в обох руських книгарнях у Львові.
Ціна примірника на веліновім папері виносить всего 30 сот. (з поштовою пересилкою 35 сот.)

Товариство „Просвіта“ у Львові

підняло ся в сім році виданя, якого потреба для всеї нашої суспільности дуже діймаючо дає ся відбувати. Іменно під редакцією голови Товариства „Просвіти“ проф. Юліяна Романчука мають видавати ся твори наших найзнаменитших письменників в цілі їх спонударизованя. Перша книжка, яко том I. „Рускої письменности“, обнимаючий твори Котляревского, Артемовского-Гулака (межи ними і зовсім ще незнаві) і Гребінки, з портретами і короткими житєписами авторів вже появила ся і продає ся в гарній оправі по 1 кор., в найгарнійшій оправі 1-50 кор. На пересилку поштову долучити треба 30 сот. більше. Висилає ся тільки за попередним надісланем грошей або за побранем поштовим (Nachnahme).

Позаяк наклад виносить всего 3000 примірників, проте просимо спішити ся з замовленнями.

Дістати можна в Канцелярії Товариства „Просвіти“ у Львові, Ринок 10.

Читайте!

Читайте!

Повне видане Творів ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

коштує лише 2 корони!

Товариство „Просвіти“ бажаючи, щоби в кожній руській хаті находили ся Твори Тараса Шевченка, видано сими днями найдешевший збірник сих творів п. з. „ПОЕЗІЯ Т. ШЕВЧЕНКА“. Книжка, оправлена в полотно з золоченими витисками, може бути найгарнійшою окрасою руських хат. Папір веліновий, формат на взір європейських клясиків, сторін 698.

При замовленю 10 прим. даємо 10% опушту. Висилає ся тільки за надісланем 2 кор. 30 сот. на адресу: КАНЦЕЛЯРІЯ „ПРОСВІТИ“ у ЛЬВОВІ (Ринок ч. 10.).

Поєма про „Сокільський Базар“

у Львові, ул. Руска 1.

Позір! Свої до своїх! У нас самих сила! Самі своє щастє будувати мемо, Самі могутній будинок здвигнемо, Котрого-б ніяка міць вже не звалила... Позір! Гукнімо усім дококола:

Всьо мем купувати в „Базарі Сокола“!

Чужим не дамо гроша ми свогого — Ні! в кармани власні піде добро наше, Всї мем доливати до спільної чаші — Пора працювати для себе самого:

Чужим не служить нам! Гукнемо під хмари: Всьо мем купувати в „Сокільскім Базарі“!

В „Сокільскім Базарі“ — чого там не має? — Аж душа у тебе любо усміхнеть ся, Такий товар добрий а таний дасть ся, Що аж твоє серце радісно витає. Як там раз купиш, певно будеш, Брате, В Базарі „Сокола“ усьо купувати...

Бо чи ти хочеш писати де листи, Чи пер найліпших, олівців дістати, Чи карток гарних із видами мати, Чи першого сорта папір хочеш чистий, Ручок чи цирклів, чорнила бажаєш — Усьо в „Базарі Сокільскому“ маєш!

А маляр то фарби й палети дістане І кисти, і крєйдики чи може вішери, І до рисунків знайдуть ся папери — Ліній, райсбрети — а всьо, кажу, тале, І бльоки і шитки, нотатки чудові, Всьо то є в „Сокільскім Базарі“ у Львові.

А як знова хочеш свій покій прибрати В гуцульскі вироби, прегарні вазони Маколікові — сині і червоні — Півмиски гуцульскі, і дзбаночки мати — З фабрики кахлів Левіньского Івана В Базарі „Сокола“ всьо кожлий дістане.

Спинки, дармовіси з гербом руским нашим, Притискачі в портретом патріотів славних Або гуцульскі топірці — із давних Часів всім звісні — там звеселять ваше Гнеть око — бо вони наші, українські — Тож всьо купуймо в „Базарі Сокільскім“!

Ба ще й там, Брате, можеш заробити, Як тільки льосів „Сокола“ набудеш — Колиж і на „Наші Звуки“ не забудеш, Гнеть співом зможеш сьвіт весь звеселити... Там купиш паперців українських порядно... Купуймо в Базарі „Сокола“ громадно!

Або як хочеш портрет власній мати — То лиш фотографію там треба зложити, А хочеш диплом, грамоту зробити Чого тобі по землях далеких блукати? Не шукай артистів по сьвітї докола — А тільки удай ся у Базар „Сокола“!

Базар „Сокола“ й на продаж купує Краватки, гафти і всякі вироби Ручні артистичні — і певно заробить, Як з своїм виробом хто там помандрує І хто товар свій там хотів би збути — Се „Базар Сокільський“, прошу не забути.

Чогож тобі у склени чужї ще ходити, В своїх купуй, Брате, сеж інтерес певний, Купиш добре й будеш патріот ще ревний, Бо своїм власним даєш заробити — Ніякий склен з руским не піде у парі, Тож всьо купуйте в „Сокільскім Базарі“, при ул. Рускій ч. 1. у Львові. (ріг улиць Рускої і Бляхарської).

(2—10)

Найновіший твір

Л. Лопатинського

ПАРАЦЯ

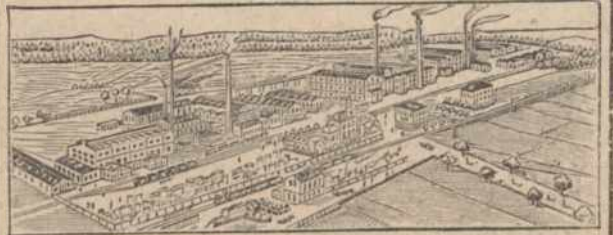
комедия в 3 актах зі сьпівами (з побуту літників)

відзначає ся невичерпанім ювіяльним гумором і жвавим діяльгом. Ся комедия збогачує знатно галерію типів у наших народних штуках так з кругів селян, як і мідухів. Сьмішність ситуацій і характерів розмішена рівномірно між мужиків і панів, і тому ся комедия надає ся надзвичайно до вистав по читальнях, бо селянин не буде тут бачив себе як звичайно в комедії упослідженім недотепою, але противно має нагоду посьміятися трохи і з містових літників. Попри те все сей твір носить на собі знамя етничної і патріотичної сьвідомости.

— Ціна 2 кор. —

Набути можна у накладчика С. Горука у Львові, пл. Домбровского ч. 1, і в книгарнях.

Стация почтова телегр. і залізн. Unterthemenau. Річний оборот поверх 3.000 вагонів.

Унтертеменауска Фабрика виробів з глини

ІВАНА князя ЛІХТЕНШТАЙНА

в Unterthemenau bei Lundenburg, поручає: гарні глини кафелєві всякого рода і витривалости на хідинні, двірці, стайні, подвіря і т. п., дальше плити мозаїкові в тисячах десенів від найпростійшого до найбогатшого виконаня (річа продукция 15 мільонів плит) для церков, шкіл, фабрик і т. д., подвійно поливані камінні рури, комини, ремізові рури, поливані цегли (сухопрасовані з найвисшою витривалостию для палових будівель, мокро прасовані для будови каналів), плити до викладаня стін і фасад, блискучі плити, дахівки всякого рода, натуральной краски і поливані у всіх барвах, рури до дренаваня, кафєлі до печий. Ілюстровані цїнники даром і оплатно. Число робітників 700.

89(14—48)

Їдьте лишень на Гамбург!

пишуть своїм крєвним і знакомим ті, котрі вже раз дорогу тую перебули.

Кораблі нашого товариства осягнули під зглядом скористи і безпеченьства сьвітову славу. Подорож від границі прускої до Гамбурга треває лиш 20 годив. і коштує 9 злр. 80 кр., если подорож тую підняло ся після наших вказівок. До Канади висилаємо наших пасажерів осібними пароходами, котрі їдуть просто до Канади, і не треба вігде пересїдати! Подорож до Канади і Америки є на Гамбург найкоротша і найдешевша.

Ждайте наших проспектів і цїнників їзди, котрі пересилаємо безплатно.

Руска кореспонденция! Рускі урядники!

фальк & Co.

Hamburg, Americahaus
Raboisen u. Ferdinandstrasse

87 (54-?)

Вєілякі КУПОНИ

вильосовані

цїнні папери

виплачує без потрученя провізії або коштів

Контора виміни

ц. к. упр. гад. акц.

БАНКУ Гіпотечного.